



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4691/2019
20.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миланче Миладиновић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Миланка Тирнанић-Станојевић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 133/19 од 18.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 20.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 133/19 од 18.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П2 749/15 од 15.06.2018. године, ставом првим изреке одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца да се измени правноснажна пресуда Основног суда у Смедереву П2 1322/2013 од 15.05.2014. године утолико што би се заједничко дете парничних странака, мал. ВВ, рођен у2010. године, поверио тужиоцу на самостално вршење родитељског права, тужена обавезала да на име свог доприноса за издржавање мал. детета плаћа месечни износ од 12.000,00 динара и уредио начин одржавања личних односа детета са мајком-туженом, према моделу ближе одређеном у изреци. Ставом другим изреке усвојен је противтужбени захтев тужене, па је мал. ВВ поверен на самостално вршење родитељског права мајци и одређено је пребивалиште детета на адреси мајке у улици ... бр. .. у Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да на име свог доприноса за издржавање мал. детета месечно плаћа 30% од своје зараде, умањене за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, које остварује код послодавца "ТГ" д.о.о. ..., почев од пресуђења - 15.06.2018. године па убудуће, док за то постоји законски основ или одлука не буде измењена, путем поштанске уплатнице преко законске заступнице мајке-тужене. Ставом четвртим изреке уређен је начин контактирања тужиоца са мал. дететом на тај начин што ће мал.дете код оца проводити сваки други викенд од петка у 15,00 часова до недеље у 18,00 часова, средом од 16,00 до 19,00 часова, сваки други рођендан, сваки други државни и верски празник, први дан празника наизменично дете проводи код једног и другог родитеља, дан крсне славе, у току зимског распуста 10 дана, а у току летњег распуста месец дана наизменично јули и август месец, с тим да отац дете преузима и враћа испред породичне куће у којој дете живи са мајком у ..., Ул.

... бр. ... Ставом петим изреке констатовано је да је овом пресудом измењена пресуда Основног суда у Смедереву П2 бр. 1322/2013 од 15.05.2014. године, у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 133/19 од 18.04.2019. године, ставом првим изреке одбијене су, као неосноване, жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, четвртом и шестом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке тако што је обавезан тужилац да на име свог доприноса за издржавање мал. детета месечно плаћа 25% од своје зараде, умањене за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање које остварује код послодавца "ГГ" д.о.о. ..., почев од пресуђења - 15.06.2018. године па убудуће, док за то постоји законски основ или одлука не буде измењена, путем поштанске уплатнице преко законске заступнице мајке-тужене, док је за износ од још 5% од зараде коју тужилац остварује противтужбени захтев одбијен, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, у даљем тексту: ЗПП), у вези члана 202. Породичног закона, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе тужиоца који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби. Наводе у ревизији којима се указује да је у другостепеном поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из ових разлога не може изјавити у смислу члана 407. став 1. тач. 1.-3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, у време рођења мал. ВВ ...2010. године парничне странке су живеле у ванбрачној заједници, која је прекинута у новембру 2013.године.

Правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву П2 1322/13 од 15.05.2014. године мал. дете поверено је парничним странкама на заједничко вршење родитељског права, с тим што је одређено пребивалиште детета на адреси оца. Том пресудом одређено је да дете проводи четири дана непрекидно код оца и четири дана непрекидно код мајке, а отац је обавезан да детету обезбеђује гардеробу, трошкове обданишта, а када дете крене у школу трошкове књига и школског прибора.

Из налаза и мишења Центра за социјални рад Смедерево од 08.12.2015. године утврђено је да су оба родитеља везана за мал. дете, да су мотивисани и способни да одговоре његовим потребама, да је мајка флексибилнији родитељ, да је у стању да препозна и адекватније реагује на потребе детета, а да је мал. ВВ више везан за мајку и чланове њене породице. Имајући у виду узраст детета, досадашњи ангажман родитеља, дететову већу упућеност на мајку и постојање неопходних услова у њеном домаћинству, по мишљењу Центра је у интересу мал. детета да се повери мајци на самостално вршење родитељског права, а да дете одржава виђања са оцем по предложеном моделу.

По предлогу тужиоца изведен је доказ комисијским вештачењем преко Клинике за психијатријске болести "Др Лаза Лазаревић" из Београда на околност процене капацитета, подобности и способности оба родитеља за вршење родитељског права. Из њиховог налаза и мишљења од 10.08.2017. године утврђено је да мал.дете треба поверити мајци на самостално вршење родитељског права, а да оцу треба омогућити редовно виђање детета по предложеном моделу, те да је неопходно укључивање оба родитеља у амбулантни психолошко-психијатријски третман у референтним здравственим установама, као и укључивање у Саветовалиште за брак и породицу ради успостављања неопходне родитељске сарадње, што након окончања третмана може утицати на измену модела виђања и одржавања контакта мал. детета са оцем.

Тужилац је рођен 1973. године, по занимању је техничар ..., запослен је у "ТГ" у ... и остварио је 21 годину радног стажа. Месечно зарађује између 55.000,00 и 72.000,00 динара, зависно од временаведеног на послу и од броја прековремених сати. Стан у коме живи је на другом спрату породичне куће, по структури је двособан, има две спаваће собе, са кухињом и трпезаријом, комфоран је и опремљен неопходним покућством. У стану мал. дете има своју собу. У доњем спрату куће живи мајка тужиоца, која води рачуна о хигијени куће, кува и врло често пази на мал. унука, кад се тужилац налази на послу.

Тужена је 1977.годиште, живи са родитељима и сином ДД, узраста три године. По занимању је трговац, тренутно запослена преко Агенције за изнајмљивање радника као хигијеничарка у ... и месечно зарађује 11.000,00 динара. Остварила је 14 година радног стажа, а претходно је била запослена у Фабрици ... "ЂЂ" из ... до стечаја фирме. Кућа у којој тужена живи је комфорна и у власништву је њеног оца. Састоји се од приземља, у којем су кухиња са трпезаријом и велика дневна соба, која излази на велико ограђено двориште, а на спрату се налази двособан комфоран стан који се састоји од трпезарије са дневним боравком и две спаваће собе и терасе, поткровље је функционално и опремљено. У домаћинство у којем тужена живи са родитељима се у међувремену, након развода, доселио брат тужене. Он ради и издржава се од сопствених средстава.

Месечне потребе мал. ВВ утврђене су у износу од 24.000,00 динара, а висина минималне суме за издржавање према подацима надлежног министарства за породичну заштиту износи 25.629,00 динара.

На овако утврђено чињенично стање, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови оценили да је основан захтев странака за измену правноснажне судске одлуке о заједничком вршењу родитељског права и

правилном применом материјалног права из одредби Породичног закона које су наведене у првостепеној и другостепеној пресуди, одлучили да се мал. дете повери мајци, на самостално вршење родитељског права, да се отац детета обавезе да доприноси његовом издржавању, у висини коју је одредио другостепени суд, те да се уреди начин одржавања личних односа детета са оцем.

Одлука о вршењу родитељског права донета је на основу прихваћеног мишљења Центра за социјални рад Смедерево и налаза и мишљења комисије вештака Клинике за психијатријске болести "Др Лаза Лазаревић" из Београда да је, иако оба родитеља задовољавају родитељске капацитете и мотивисани су да одговоре потребама детета, у најбољем интересу мал. детета да буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права, превасходно због узраста детета и његове веће упућености на мајку и чланове њене породице.

Супротно наводима ревизије, комисија вештака је налаз и мишљење о родитељским капацитетима мајке дала на основу целокупне медицинске документације и других доказа у списима, који су били од значаја за давање стручног мишљења о овој околности, о којој суд нема стручних знања.

Истражно начело, на које се тужилац у ревизији позива, у поступцима у вези са породичним односима предвиђено је чланом 205. Породичног закона. Међутим, то начело не обавезује суд да у сваком случају истражује чињенице које ни једна странка није изнела. Одлуку о томе доноси суд, а у овом случају нижестепени судови су стручно мишљење органа старатељства и комисије вештака оценили као свеобухватно, исцрпно и у погледу битних чињеница довољно за одлуку о тужбеном захтеву о вршењу родитељског права, због чега и по оцени Врховног касационог суда није било потребно извођење нових доказа на околност најбољег интереса детета по питању којем од родитеља ће бити поверено, тим пре што тужилац на ове околности није предложио допуну поступка.

Околности на које тужилац указује у ревизији, да тужена прекорачује законска овлашћења и да самостално одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, а које су по тврдњи тужиоца наступиле након доношења побијане одлуке, нису од утицаја на њену правилност и законитост, јер будући да су наступиле након доношења пресуде нису могле биле предмет оцене у поступку утврђивања чињеничног стања које је било од значаја за одлучивање, већ могу бити предмет оцене суда у евентуално новом поступку о захтеву за измену одлуке о вршењу родитељског права.

Руководећи се узрастом детета, његовим школским обавезама, али и радним обавезама оба родитеља, а имајући у виду и неадекватну родитељску комуникацију и сарадњу и потребу да се утврди динамика виђања детета са оцем како би се изградио што квалитетнији емотивни однос међу њима, правилно је прихваћен и одређен модел одржавања личних односа детета са оцем који је предложила комисија вештака.

Правилна је и оцена другостепеног суда у погледу висине обавезе тужиоца да доприноси издржавању мал. детета, јер је донета у складу са критеријумима прописаним Породичним законом. Другостепени суд је ценио утврђене потребе детета, као повериоца издржавања, али и чињенице од значаја за могућности оба

родитеља да доприносе издржавању детета. Досуђени износ од 25% од зараде коју тужилац остварује, уз допринос мајке, како у новцу, тако и кроз рад, бригу и старање о детету које свакодневно улаже, неопходан је за издржавање мал. детета. Плаћањем тог износа омогућиће се ниво животног стандарда детета какав ужива тужилац као дужник издржавања, а да притом не доведе у питање егзистенцију тужиоца, као родитеља који је дужан да своје потребе подреди дечијим.

Наводима ревизије којима тужилац оспорава да мајка оствареном зарадом доприноси издржавању детета, на који начин указује да се издржавање детета у потпуности преваљује на оца, иако су оба родитеља једнаки дужници издржавања, није од утицаја на правилност одлуке о издржавању. Тим наводима се заправо оспорава утврђено чињенично стање на околност радног односа тужене и месечног износа који по основу рада остварује, а што у смислу члана 407. став 2. ЗПП не може бити ревизијски разлог.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**